

A-sak .Årsbudsjett og økonomiplan 2018-2021

Saksnr	Utvalg	Møtedato
32/17	Eldrerådet	20.11.2017
27/17	Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne	20.11.2017
57/17	Planutvalget	21.11.2017
35/17	Helse- og omsorgsutvalg	21.11.2017
41/17	Oppvekstutvalget	21.11.2017
6/17	Administrasjonsutvalget	28.11.2017
100/17	Formannskapet	28.11.2017
97/17	Kommunestyret	12.12.2017

Saksprotokoll i Kommunestyret - 12.12.2017

Behandling:

Martin Berthelsen fremmet slikt endringsforslag:

Det overføres en million kroner fra Hurum kommunes disposisjonsfond til Hurum eiendomsselskap. Beløpet skal brukes til renovering av boliger for mennesker kommunen har et omsorgsansvar for, med vektlegging av bofellesskap for psykisk utviklingshemmede.

Christian Dyresen fremmet slikt tilleggsforslag:

Hurum kommune gjennomfører en workshop om klimaplanens innhold for kommunestyret og kommuneadministrasjonen i løpet av 1. halvår 2018.

Trond Røed fremmet slikt forslag:

Kommunestyret vedtar å flytte ansvar og bevilgede midler til HEKF for prosjektering og eventuell gjennomføring for rehabilitering og ombygging av Tofte brygge.

Hvor driftsansvaret og eierskapet etter endt prosjektgjennomføring skal ligge, avgjøres i forbindelse med godkjenning av prosjektet.

Andreas Brosø fremmet slikt endringsforslag:

Kommunestyret vedtar å fjerne Punkt 11. fra innstillingen.

Martin Berthelsens forslag falt med 4 (2 V, 1 Uavh, 1 SV) mot 24 stemmer.

Christian Dyresens tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Trond Røeds forslag ble enstemmig vedtatt.

Andreas Brosøs endringsforslag falt med 1 mot 27 stemmer.

Formannskapets innstilling, med de vedtatte endringer, ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar at skatt til kommunen for inntektsåret 2018, utskrives med de til enhver tid gjeldende maksimalsatser vedtatt av Stortinget.
2. Budsjettrammer for drift vedtas som i budsjettskjema 1A og 1B i budsjettforslaget. Rammene er bindende for årsbudsjett 2018 og retningsgivende for planperioden 2019-2021.
3. I den grad stortingets endelige budsjettvedtak skaper usikkerhet med hensyn til kommunens rammetilskudd får rådmannen fullmakt til å gjøre endringer i budsjettskjema 1 A og 1 B dersom disse er å anse som kurante og ikke representerer politiske prioriteringer. Kommunestyret orienteres om eventuelle endringer.
4. Investeringsbudsjettet vedtas i henhold til budsjettskjemaene 2A og 2B. Investeringsbudsjettet for 2018 er å se på som bindende mens investeringene i resten av perioden er å se på som retningsgivende. Kommunestyret godkjenner opptak av nye lån for finansiering av investeringsbudsjettet for 2018:
  - a. Hurum kommune inkl. vann og avløp: 9,284 millioner kroner
  - b. Startlån - Husbanken: 10 millioner kroner
  - c. Hurum Eiendomsselskap KF: 104,78 millioner kronerTotalt låneopptak utgjør: 124,064 millioner kroner

Hurum kommunes gjeld avdras i henhold til kommunelovens krav (§50.7 a) om minimumsavdrag.

Kommunestyret vedtar å flytte ansvar og bevilgede midler til HEKF for prosjektering og eventuell gjennomføring for rehabilitering og ombygging av Tofte brygge.

Hvor driftsansvaret og eierskapet etter endt prosjektgjennomføring skal ligge, avgjøres i forbindelse med godkjenning av prosjektet.

5. Mål og måltall for rammeområdene vedtas som i budsjettdokumentet.
6. Priser for kommunale tjenester vedtas i tråd med prislister for kommunale tjenester bakerst i budsjettdokumentet.
7. Tilskuddssatser for heltidsplasser i ikke-kommunale barnehager i 2018 fastsettes slik:
Drift inkl. administrasjon ordinære barnehager – små: 172 920,-
Drift inkl. administrasjon ordinære barnehager – store: 81 840,-

Rådmann gis fullmakt til å justere endelig sats dersom det blir endringer i stortingets endelige budsjettvedtak.

8. Ordførers tilleggsbevilgningspott for 2018 settes til kr. 100 000,-.
9. Formannskapets tilleggsbevilgningspott for 2018 settes til kr. 250 000,-.
10. Rådmannen har fullmakt til å disponere inntil 1. million kroner fra disposisjonsfondet til arbeidet med kommunesammenslåing.
11. En fremtidig Sætre barneskole lokaliseres der den ligger i dag under forutsetning av at forprosjektet dokumenterer at Sætre skole er trygg, også ved en økning av antall elever. Forprosjektet må avklare om det lønner seg å rehabilitere og bygge ut kontra å bygge helt nytt. Skolen skal fremstå som ny og moderne og med tilstrekkelig kapasitet.
12. Det skal utredes mulighet for plassering av et idrettsanlegg i tilknytning til Sætre skole med hensyn til sikkerhetssoner og sambruk med skolen, herav mulighet for kombinasjonsløsning med gymsal og flerbrukshall.
13. Driftsbudsjettet innen Helse- og omsorg økes med 500 000,-. Disse midlene øremerkes til gjennomføring av vedtak fattet av Tjenestetilodelingskontoret. Dette finansieres ved at kommunens lånegjeld nedbetales ved minimumsavdrag gjennom budsjettperioden.
14. Kulturtilskuddspotten økes med kr. 300 000,- hvert år i perioden. Dette finansieres ved at estimert befolkningsvekst i budsjettet økes med 0,1% hvert år.

15. Hurum Eiendomsselskap KF's investeringspost 'Tilrettelegging Øra' flyttes fra 2019 til 2018. Rådmannen bes om å innarbeide dette.
16. Kommunestyret avsetter kr. 200 000,- i investeringsmidler i 2018 til å følge opp brannsikringsplanen i Holmsbu (sprinkling). Dette dekkes opp med kr. 40 000,- i momskompensasjon og kr. 160 000,- fra investeringsfond.
17. Hurum Eiendomsselskap KF: Midler til prosjektledelse skal reserveres for alle utviklingsprosjekter. Dette skal tas fra avsatt pott til forprosjekt.
Hurum Eiendomsselskap KF skal som del av tertialrapporteringen også rapportere på status, tid, kost, kvalitet og restmidler på pågående og avsluttede prosjekter. Restmidler skal kunne omprioriteres gjennom den politiske behandlingen. Oversikt og status på vedtatte men ikke igangsatte prosjekter fremlegges også.
- 18 VIVA IKS skal som del av tertialrapporteringen også rapportere på status, tid, kost, kvalitet og restmidler på pågående og avsluttede prosjekter. Restmidler skal kunne omprioriteres gjennom den politiske behandlingen. Oversikt og status på vedtatte men ikke igangsatte prosjekter fremlegges også.
- 19 Hurum kommune søker å etablere et samarbeid mellom Frivilligsentralen/Kulturkontoret og aktivitetsplikten hos NAV for å rydde og vedlikeholde turstier.
- 20 Kommunestyret vedtar å godkjenne søknad fra Hurum Historielag på kr. 100.000 til prosjektet Gårds- og slektshistorie for Hurum.
Søknaden godkjennes med utbetaling fra et styrket kulturbudsjett i 2018.
- 21 Kommunestyret vedtar å evaluere situasjonen i H&O ved kommunestyrets møte i juni 2018. Det er noe usikkerhet i om tiltak iverksatt i budsjett for 2018 er tilstrekkelig for å møte utfordringene i området.
Eventuelle behov for å styrke området legges frem som sak for kommunestyret og vurderes lagt inn i revidert budsjett høsten 2018.
- 22 Kommunestyret vedtar at det søkes gjennomført enkle tiltak ved Kompetansesenteret på Filtvet med hensyn til forbedret tilbud til brukere av kollektivtransport som for eksempel installasjon av automater for drikke, enkel servering e.l.
Det viser seg at brukere venter svært lenge på å komme hjem spesielt mot Sætre grunnet dårlig kollektivtilbud. Tiltak organiseres innenfor investeringsrammer i budsjettet
- 23 Kommunestyret vedtar at Rådmannen følger opp et eventuelt behov for økte rammer for frikjøp for å dekke alle oppgaver internt i kommunen på grunn av kommunereformen.
Prosesen går i ekspressfart og må følges opp mot medlemmer og tjenestene
Behov for økt frikjøp av tillitsmenn og vernetjenesten evalueres ved regnskap 1.tertial. Tiltak vurderes av Rådmannen.
- 24 Budsjettet vedtas med de endringer som fremgår av vedtatt statsbudsjett for 2018.
- 25 Hurum kommune gjennomfører en workshop om klimaplanens innhold for kommunestyret og kommuneadministrasjonen i løpet av 1. halvår 2018.

Saksprotokoll i Formannskapet - 28.11.2017

Behandling:

Heidi Sorknes fremmet slikt endrings- og tilleggsforslag på vegne av H, Frp, Sp og Krf:

Endringer til innstillingen:

Innstillingens punkt 11 endres til:

En fremtidig Sætre barneskole lokaliseres der den ligger i dag under forutsetning av at forprosjektet dokumenterer at Sætre skole er trygg, også ved en økning av antall elever. Forprosjektet må avklare om det lønner seg å rehabilitere og bygge ut kontra å bygge helt nytt. Skolen skal fremstå som ny og moderne og med tilstrekkelig kapasitet.

Tillegg til siste setning i innstillingens punkt 12: ,herav mulighet for kombinasjonsløsning med gymsal og flerbrukshall.

Tillegg til innstillingen:

Nytt punkt (13): Driftsbudsjettet innen Helse- og omsorg økes med 500 000,-. Disse midlene øremerkes til gjennomføring av vedtak fattet av Tjenestetildelingskontoret. Dette finansieres ved at kommunens lånegjeld nedbetales ved minimumsavdrag gjennom budsjettperioden.

Nytt punkt (14): Kulturtilskuddspotten økes med kr. 300 000,- hvert år i perioden. Dette finansieres ved at estimert befolkningsvekst i budsjettet økes med 0,1% hvert år.

Nytt punkt (15): Hurum Eiendomsselskap KF's investeringspost 'Tilrettelegging Øra' flyttes fra 2019 til 2018. Rådmannen bes om å innarbeide dette.

Nytt punkt (16): Kommunestyret avsetter kr. 200 000,- i investeringsmidler i 2018 til å følge opp brannsikringsplanen i Holmsbu (sprinkling). Dette dekkes opp med kr. 40 000,- i momskompensasjon og kr. 160 000,- fra investeringsfond.

Tilleggsforslag:

1 Hurum Eiendomsselskap KF: Midler til prosjektledelse skal reserveres for alle utviklingsprosjekter. Dette skal tas fra avsatt pott til forprosjekt.

Hurum Eiendomsselskap KF skal som del av tertialrapporteringen også rapportere på status, tid, kost, kvalitet og restmidler på pågående og avsluttede prosjekter. Restmidler skal kunne omprioriteres gjennom den politiske behandlingen. Oversikt og status på vedtatte men ikke igangsatte prosjekter fremlegges også.

2VIVA IKS: VIVA IKS skal som del av tertialrapporteringen også rapportere på status, tid, kost, kvalitet og restmidler på pågående og avsluttede prosjekter. Restmidler skal kunne omprioriteres gjennom den politiske behandlingen. Oversikt og status på vedtatte men ikke igangsatte prosjekter fremlegges også.

3 Kultur: Hurum kommune søker å etablere et samarbeid mellom Frivilligsentralen/Kulturkontoret og aktivitetsplikten hos NAV for å rydde og vedlikeholde turstier.

Ivar Granum fremmet slike tilleggsforslag:

1 Kommunestyret vedtar å godkjenne søknad fra Hurum Historielag på kr. 100.000 til prosjektet Gårds- og slektshistorie for Hurum.

Søknaden godkjennes med utbetaling fra et styrket kulturbudsjett i 2018.

2 Kommunestyret vedtar å evaluere situasjonen i H&O ved kommunestyrets møte i juni 2018. Det er noe usikkerhet i om tiltak iverksatt i budsjett for 2018 er tilstrekkelig for å møte utfordringene i området.

Eventuelle behov for å styrke området legges frem som sak for kommunestyret og

vurderes lagt inn i revidert budsjett høsten 2018.

3 Kommunestyret vedtar at det søkes gjennomført enkle tiltak ved Kompetansesenteret på Filtvet med hensyn til forbedret tilbud til brukere av kollektivtransport som for eksempel installasjon av automater for drikke, enkel servering e.l.

Det viser seg at brukere venter svært lenge på å komme hjem spesielt mot Sætre grunnet dårlig kollektivtilbud. Tiltak organiseres innenfor investeringsrammer i budsjettet

4 Kommunestyret vedtar at Rådmannen følger opp et eventuelt behov for økte rammer for frikjøp for å dekke alle oppgaver internt i kommunen på grunn av kommunereformen.

Prosessen går i ekspressfart og må følges opp mot medlemmer og tjenestene

Behov for økt frikjøp av tillitsmenn og vernetjenesten evalueres ved regnskap 1.tertial.

Tiltak vurderes av Rådmannen.

Rådmannen fremmet slikt tilleggsforslag:

Budsjettet vedtas med de endringer som fremgår av vedtatt statsbudsjett for 2018.

Rådmannens innstilling, med Ivar Granums forslag og Heidi Sorknes forslag, ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

18. Kommunestyret vedtar at skatt til kommunen for inntektsåret 2018, utskrives med de til enhver tid gjeldende maksimalsatser vedtatt av Stortinget.
19. Budsjettrammer for drift vedtas som i budsjettskjema 1A og 1B i budsjettforslaget. Rammene er bindende for årsbudsjett 2018 og retningsgivende for planperioden 2019-2021.
20. I den grad stortingets endelige budsjettvedtak skaper usikkerhet med hensyn til kommunens rammetilskudd får rådmannen fullmakt til å gjøre endringer i budsjettskjema 1 A og 1 B dersom disse er å anse som kurante og ikke representerer politiske prioriteringer. Kommunestyret orienteres om eventuelle endringer.
21. Investeringsbudsjettet vedtas i henhold til budsjettskjemaene 2A og 2B. Investeringsbudsjettet for 2018 er å se på som bindende mens investeringene i resten av perioden er å se på som retningsgivende. Kommunestyret godkjenner opptak av nye lån for finansiering av investeringsbudsjettet for 2018:
  - a. Hurum kommune inkl. vann og avløp: 9,284 millioner kroner
  - b. Startlån - Husbanken: 10 millioner kroner
  - c. Hurum Eiendomsselskap KF: 104,78 millioner kronerTotalt låneopptak utgjør: 124,064 millioner kroner

Hurum kommunes gjeld avdras i henhold til kommunelovens krav (§50.7 a) om minimumsavdrag.

22. Mål og måltall for rammeområdene vedtas som i budsjettdokumentet.
23. Priser for kommunale tjenester vedtas i tråd med prisliste for kommunale tjenester bakerst i budsjettdokumentet.
24. Tilskuddssatser for heltidsplasser i ikke-kommunale barnehager i 2018 fastsettes slik:
  - Drift inkl. administrasjon ordinære barnehager – små: 172 920,-.
  - Drift inkl. administrasjon ordinære barnehager – store: 81 840,-.

Rådmann gis fullmakt til å justere endelig sats dersom det blir endringer i stortingets endelige budsjettvedtak.

25. Ordførers tilleggsbevilgningspott for 2018 settes til kr. 100 000,-.
26. Formannskapetets tilleggsbevilgningspott for 2018 settes til kr. 250 000,-.
27. Rådmannen har fullmakt til å disponere inntil 1. million kroner fra disposisjonsfondet til arbeidet med kommunesammenslåing.
28. En fremtidig Sætre barneskole lokaliseres der den ligger i dag under forutsetning av at forprosjektet dokumenterer at Sætre skole er trygg, også ved en økning av antall elever. Forprosjektet må avklare om det lønner seg å rehabilitere og bygge ut kontra å bygge helt nytt. Skolen skal fremstå som ny og moderne og med tilstrekkelig kapasitet.
29. Det skal utredes mulighet for plassering av et idrettsanlegg i tilknytning til Sætre skole med hensyn til sikkerhetssoner og sambruk med skolen, herav mulighet for kombinasjonsløsning med gymsal og flerbrukshall.
30. Driftsbudsjettet innen Helse- og omsorg økes med 500 000,-. Disse midlene øremerkes til gjennomføring av vedtak fattet av Tjenestetildelingskontoret. Dette finansieres ved at kommunens lånegjeld nedbetales ved minimumsavdrag gjennom budsjettperioden.
31. Kulturtilskuddspotten økes med kr. 300 000,- hvert år i perioden. Dette finansieres ved at estimert befolkningsvekst i budsjettet økes med 0,1% hvert år.
32. Hurum Eiendomsselskap KF's investeringspost 'Tilrettelegging Øra' flyttes fra 2019 til 2018. Rådmannen bes om å innarbeide dette.
33. Kommunestyret avsetter kr. 200 000,- i investeringsmidler i 2018 til å følge opp brannsikringsplanen i Holmsbu (sprinkling). Dette dekkes opp med kr. 40 000,- i momskompensasjon og kr. 160 000,- fra investeringsfond.
34. Hurum Eiendomsselskap KF: Midler til prosjektledelse skal reserveres for alle utviklingsprosjekter. Dette skal tas fra avsatt pott til forprosjekt.
Hurum Eiendomsselskap KF skal som del av tertialrapporteringen også rapportere på status, tid, kost, kvalitet og restmidler på pågående og avsluttede prosjekter. Restmidler skal kunne omprioriteres gjennom den politiske behandlingen. Oversikt og status på vedtatte men ikke igangsatte prosjekter fremlegges også.

18 VIVA IKS skal som del av tertialrapporteringen også rapportere på status, tid, kost, kvalitet og restmidler på pågående og avsluttede prosjekter. Restmidler skal kunne omprioriteres gjennom den politiske behandlingen. Oversikt og status på vedtatte men ikke igangsatte prosjekter fremlegges også.

19 Hurum kommune søker å etablere et samarbeid mellom Frivilligsentralen/Kulturkontoret og aktivitetsplikten hos NAV for å rydde og vedlikeholde turstier.

20 Kommunestyret vedtar å godkjenne søknad fra Hurum Historielag på kr. 100.000 til prosjektet Gårds- og slektshistorie for Hurum.
Søknaden godkjennes med utbetaling fra et styrket kulturbudsjett i 2018.

21 Kommunestyret vedtar å evaluere situasjonen i H&O ved kommunestyrets møte i juni 2018. Det er noe usikkerhet i om tiltak iverksatt i budsjett for 2018 er tilstrekkelig for å møte utfordringene i området.
Eventuelle behov for å styrke området legges frem som sak for kommunestyret og vurderes lagt inn i revidert budsjett høsten 2018.

22 Kommunestyret vedtar at det søkes gjennomført enkle tiltak ved Kompetansesenteret på Filtvet med hensyn til forbedret tilbud til brukere av kollektivtransport som for eksempel installasjon av automater for drikke, enkel servering e.l.
Det viser seg at brukere venter svært lenge på å komme hjem spesielt mot Sætre grunnet dårlig kollektivtilbud. Tiltak organiseres innenfor investeringsrammer i budsjettet

23 Kommunestyret vedtar at Rådmannen følger opp et eventuelt behov for økte rammer for frikjøp for å dekke alle oppgaver internt i kommunen på grunn av kommunereformen. Prosessen går i ekspressfart og må følges opp mot medlemmer og tjenestene. Behov for økt frikjøp av tillitsmenn og vernetjenesten evalueres ved regnskap 1.tertial. Tiltak vurderes av Rådmannen.

24 Budsjettet vedtas med de endringer som fremgår av vedtatt statsbudsjett for 2018.

Saksprotokoll i Administrasjonsutvalget - 28.11.2017

Behandling:

Monica Bratlie fremmet slikt forslag:

Saken med innspill fra ansatte organisasjoner tas til orientering.

Monica Bratlies forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken med innspill fra ansatte organisasjoner tas til orientering.

Saksprotokoll i Oppvekstutvalget - 21.11.2017

Behandling:

Eva Høili fremmet slikt forslag:

Saken oversendes formannskapet uten realitetsbehandling.

Eva Høilis forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken oversendes formannskapet uten realitetsbehandling.

Saksprotokoll i Helse- og omsorgsutvalg - 21.11.2017

Behandling:

Hege Godheim fremmet slikt forslag:

Saken oversendes formannskapet uten realitetsbehandling.

Hege Godheims forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken oversendes formannskapet uten realitetsbehandling.

Saksprotokoll i Planutvalget - 21.11.2017

Behandling:

Trond Røed fremmet slikt forslag:

Saken oversendes formannskapet til behandling uten realitetsbehandling.

Trond Røeds forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken oversendes formannskapet til behandling uten realitetsbehandling.

Saksprotokoll i Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne - 20.11.2017

Behandling:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

35. Kommunestyret vedtar at skatt til kommunen for inntektsåret 2018, utskrives med de til enhver tid gjeldende maksimalsatser vedtatt av Stortinget.
36. Budsjettrammer for drift vedtas som i budsjettskjema 1A og 1B i budsjettforslaget. Rammene er bindende for årsbudsjett 2018 og retningsgivende for planperioden 2019-2021.
37. I den grad stortingets endelige budsjettvedtak skaper usikkerhet med hensyn til kommunens rammetilskudd får rådmannen fullmakt til å gjøre endringer i budsjettskjema 1 A og 1 B dersom disse er å anse som kurante og ikke representerer politiske prioriteringer. Kommunestyret orienteres om eventuelle endringer.
38. Investeringsbudsjettet vedtas i henhold til budsjettskjemaene 2A og 2B. Investeringsbudsjettet for 2018 er å se på som bindende mens investeringene i resten av perioden er å se på som retningsgivende. Kommunestyret godkjenner opptak av nye lån for finansiering av investeringsbudsjettet for 2018:
  - a. Hurum kommune inkl. vann og avløp: 9,284 millioner kroner
  - b. Startlån - Husbanken: 10 millioner kroner
  - c. Hurum Eiendomsselskap KF: 104,78 millioner kronerTotalt låneopptak utgjør: 124,064 millioner kroner

Hurum kommunes gjeld avdras i henhold til kommunelovens krav (§50.7 a) om minimumsavdrag.

39. Mål og måltall for rammeområdene vedtas som i budsjettdokumentet.
40. Priser for kommunale tjenester vedtas i tråd med prisliste for kommunale tjenester bakerst i budsjettdokumentet.
41. Tilskuddssatser for heltidsplasser i ikke-kommunale barnehager i 2018 fastsettes slik:

Drift inkl. administrasjon ordinære barnehager – små: 172 920,-
Drift inkl. administrasjon ordinære barnehager – store: 81 840,-

Rådmann gis fullmakt til å justere endelig sats dersom det blir endringer i stortingets endelige budsjettvedtak.

42. Ordførers tilleggsbevilgningspott for 2018 settes til kr. 100 000,-.
43. Formannskapets tilleggsbevilgningspott for 2018 settes til kr. 250 000,-.
44. Rådmannen har fullmakt til å disponere inntil 1. million kroner fra disposisjonsfondet til arbeidet med kommunesammenslåing.
45. Sætre skole rehabiliteres og bygges ut der den ligger i dag.
46. Det skal utredes mulighet for plassering av et idrettsanlegg i tilknytning til Sætre skole med hensyn til sikkerhetssoner og sambruk med skolen.

Saksprotokoll i Eldrerådet - 20.11.2017

Behandling:

Tom Bjørseth fremmet slikt forslag:

Rådmannens innstilling tas til orientering.

Tom Bjørseths forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Rådmannens innstilling tas til orientering.

Innstilling:

47. Kommunestyret vedtar at skatt til kommunen for inntektsåret 2018, utskrives med de til enhver tid gjeldende maksimalsatser vedtatt av Stortinget.
48. Budsjettrammer for drift vedtas som i budsjettskjema 1A og 1B i budsjettforslaget. Rammene er bindende for årsbudsjett 2018 og retningsgivende for planperioden 2019-2021.
49. I den grad stortingets endelige budsjettvedtak skaper usikkerhet med hensyn til kommunens rammetilskudd får rådmannen fullmakt til å gjøre endringer i budsjettskjema 1 A og 1 B dersom disse er å anse som kurante og ikke representerer politiske prioriteringer. Kommunestyret orienteres om eventuelle endringer.
50. Investeringsbudsjettet vedtas i henhold til budsjettskjemaene 2A og 2B. Investeringsbudsjettet for 2018 er å se på som bindende mens investeringene i resten av perioden er å se på som retningsgivende. Kommunestyret godkjenner opptak av nye lån for finansiering av investeringsbudsjettet for 2018:
  - a. Hurum kommune inkl. vann og avløp: 9,284 millioner kroner
  - b. Startlån - Husbanken: 10 millioner kroner
  - c. Hurum Eiendomsselskap KF: 104,78 millioner kronerTotalt låneopptak utgjør: 124,064 millioner kroner

Hurum kommunes gjeld avdras i henhold til kommunelovens krav (§50.7 a) om minimumsavdrag.

51. Mål og måltall for rammeområdene vedtas som i budsjettdokumentet.
52. Priser for kommunale tjenester vedtas i tråd med prisliste for kommunale tjenester bakerst i budsjettdokumentet.
53. Tilskuddssatser for heltidsplasser i ikke-kommunale barnehager i 2018 fastsettes slik:

Drift inkl. administrasjon ordinære barnehager – små: 172 920,-
Drift inkl. administrasjon ordinære barnehager – store: 81 840,-

Rådmann gis fullmakt til å justere endelig sats dersom det blir endringer i stortingets endelige budsjettvedtak.

54. Ordførers tilleggsbevilgningspott for 2018 settes til kr. 100 000,-.
55. Formannskapetets tilleggsbevilgningspott for 2018 settes til kr. 250 000,-.
56. Rådmannen har fullmakt til å disponere inntil 1. million kroner fra disposisjonsfondet til arbeidet med kommunesammenslåing.

57. Sætre skole rehabiliteres og bygges ut der den ligger i dag.
58. Det skal utredes mulighet for plassering av et idrettsanlegg i tilknytning til Sætre skole med hensyn til sikkerhetssoner og sambruk med skolen.

Vedlegg:

- Årsbudsjett og økonomiplan 2018-2021
- Budsjettkommentarer fra ansatt organisasjoner i Hurum til politikerne 2018
- Innspill til handlingsprogram/økonomiplan for perioden 2018-2021 VIVA IKS
- Innspill til investeringsplan vei – VIVA IKS
- Søknad om opptrappingsplan for bevilgninger til kirke og kirkegårder
- Søknad om økning i driftstilskuddet til dekning av husleie for kirkekontoret 2018
- Søknad om investeringsmidler til vedlikehold av Kongsdelene kirke

Sammendrag:

Rådmannen legger med dette frem forslag til årsbudsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021. De økonomiske rammene bygger på vedtatt [kommuneplan](#), rammene fra vedtatt [økonomiplan 2017-2020](#), føringer i statsbudsjettet 2018, økonomirapporteringer i 2017-, samt andre vedtatte politiske planer og føringer.

Det er budsjettet med store investeringer i fireårsperioden. De største prosjektene er:

- Omsorgsbygg
- Brannstasjon
- Infrastruktur i Sætre sentrum
- Tiltak i hovedplan for vann og avløp
- Utbygging av Sætre skole

Den største satsningen ligger i etableringen av et omsorgsbygg med omsorgsboliger, sykehjemsplasser, dagsenter, aktivitetstilbud og servicetilbud. Dette er en viktig og nødvendig investering for å møte veksten i antall eldre på en god måte. Hurum trenger fremtidsrettede formålsbygg som bidrar til effektiv drift.

ROS analyse for Hurum brannvesen viste at dagens brannstasjon i Øvre Skoledalen ikke er tilfredsstillende for å sikre forsvarlig drift. Kommunestyret har vedtatt at ny brannstasjon skal plasseres sentralt på Tofte da dette gir den beste beredskapen for våre innbyggere og næringen. Bygningen skal vurderes etablert med smart teknologi og smarte energiløsninger.

Første byggetrinn i Sætre sentrum er godt i gang. Sentrum skal utvikles til et moderne område med nye boliger og næringslokaler. Rådmannen har i økonomiplanen lagt inn en forventning om videre utvikling på Øra i 2020. Omfanget av infrastruktur og inntekter inn til kommunen vil være avhengig av reguleringen.

Rådmannen legger i økonomiplanen opp til en trinnvis utbygging av Sætre skole. Det er budsjettert med midler i 2018 for å starte arbeidet med å kartlegge mulige alternativer for en utbygging og delvis rehabilitering av dagens skole. I 2019 ligger det midler til å starte utbygging og rehabilitering. En samlokalisering av ny skole på eksisterende skoletomt vil gi bedre tilknytning til sentrum pga. relativt kort avstand og en enkel topografi (flatt terreng). Det kan regnes som en sentrumsskole og vil kunne styrke og trekke aktiviteter nært opptil sentrum. Et slikt alternativ vil bli vesentlig rimeligere enn å bygge en helt ny skole på Grytnesområdet. Det bør i tillegg utredes mulighet for plassering av et idrettsanlegg i tilknytning til Sætre skole da med hensyn til sikkerhetssoner og sambruk med skolen.

Utrullingen av investeringer i digitale verktøy i Hurumskolen fortsetter. Visjonen om maksimalt faglig og personlig utbytte av skolegangen gjør at kommunen må ha fokus på å øke effekten av de ressursene som brukes i grunnskolen. Tilrettelegging for digitale arbeidsformer og bruk av digitale læremidler har vært og vil bli viktige satsninger.

Fremlagte forslag til driftsbudsjett for 2018 utgjør ca. 530 millioner kroner som fordeles på kommunens virksomheter. Noen av hovedprioriteringene er:

- I tråd med statlige føringer styrkes tidlig innsats i grunnskolen
- Det er fortsatt satt av midler til å gi barnehageplass til dem som ønsker det, også de som kommunen ikke er lovpålagt å gi plass til.
- Satsingen på forebyggende tiltak i Familiens hus fortsetter.
- Kjøp av botiltak innenfor rus og psykisk helse.
- Styrking av rusarbeidet i tråd med statlige føringer.

Det skal være en tydelig kobling mellom kommunens plandokumenter og oppfølgingsarbeidet gjennom året. Arbeidet med å definere gode måleindikatorer med utgangspunkt i plandokumentene er en kontinuerlig prosess. Måleindikatorene avvik (kvalitet), budsjettavvik (økonomioppfølging) og sykefravær (medarbeideroppfølging) er gjennomgående i alle virksomhetene. En positiv avvikskultur vil bidra til å styrke kvaliteten på internkontroll og kvalitetssystem. Samtidig ønskes det fokus på forbedringsforslag som bidrar til mer effektive prosesser. Stram budsjettstyring er nødvendig for at kommunen skal kunne opprettholde kvaliteten på tjenestene som gis. I tillegg har hvert enkelt rammeområdet egne måleindikatorer som gjelder tjenesten.

Bakgrunn:

Budsjettet fremlegges i samsvar med kommunelovens bestemmelser og forskrift om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner).

I henhold til kommuneloven § 44 skal kommunestyret en gang i året vedta en rullerende økonomiplan. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virkeområde, være realistisk og oppsatt på en oversiktlig måte. Det skal være inndelt i en driftsdel og i en investeringsdel. Kommunestyret skal også innen årets utgang, etter kommunelovens § 45, vedta et årsbudsjett for kommende kalenderår.

Budsjettvedtaket skal treffes på bakgrunn av innstilling fra formannskapet. Innstillingen til økonomiplan skal legges ut til alminnelig ettersyn i minst 14 dager før behandling. Årsbudsjettet er en bindende plan for kommunens midler og anvendelsen av disse i årsbudsjettåret.

I Hurum har man valgt å utarbeide årsbudsjettet og økonomiplan samtidig. Dette for å se økonomiske konsekvenser av vedtak i et lenger perspektiv enn bare et år.

Forslag til årsbudsjett 2017 og økonomiplan 2017 – 2020 bygger på kommuneplanens samfunnsdel, tidligere vedtatt økonomiplan, gjeldende politiske vedtak, økonomirapporteringer i 2016 og føringer i statsbudsjettet.

Rådmannens forslag til økonomi- og handlingsplan presenteres for første gang i [digital versjon](#). Hurum kommune, Røyken kommune og Asker kommune er alle samarbeidspartner i et utviklingsprosjekt med programvareselskap Framsikt AS. Utviklingsprosjektet er et OFU-prosjekt i samarbeid med Innovasjon Norge, og andre kommuner som løper fra oktober 2014 til desember 2017. Hurum kommune ble med i 2017. Målet er å utvikle et verktøy med formål å digitalisere kommunens budsjett- og økonomiplanprosess (interaktiv presentasjon for kommunens politikere og innbyggere), rapportering og virksomhetsplan. Fylkesmannen i Buskerud har støttet prosjektet i Hurum og Røyken med tilsammen kr. 250 000,- i skjønnsmidler.

Dokumentet er delt opp i følgende hoveddeler:

Innledning med rådmannens oppsummering av budsjettets hovedprioriteringer

- Budsjettvedtak med obligatoriske budsjettskjemaer
- Befolkningsutvikling
- Plangrunnlaget, status og rammebetingelser
- Økonomiske handlingsregler
- Investeringer
- Hovedtallene i budsjettforslaget - drift
- Kommunens tjenestoområder
  - o Beskrivelse av dagens virksomhet
  - o Utviklingstrekk og utfordringer
  - o KOSTRA-tall
  - o Mål og målekort
  - o Driftsramme
  - o Investeringsprosjekter

Rådmannens vurdering:

En god og forutsigbar kommuneøkonomi er viktig for at kommunen skal kunne ivareta sine oppgaver. Det overordnede målet med budsjettforslaget er å sørge for at kommunen har en sunn økonomi som sikrer innbyggerne et godt og mangfoldig tjenestetilbud, ikke bare i 2018, men også i fremtiden. God økonomistyring er en forutsetning for å lykkes med dette. For å sikre en bærekraftig økonomi i Hurum kommune og i Nye Asker kommune fra 01.01.2020, har kommunestyret vedtatt økonomiske handlingsregler som legger rammer for den økonomiske politikken.

Netto driftsresultat i % av driftsinntektene	< 1,75 %	1,75 % - 3 %	> 3 %
Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	< 5 %	5 – 10 %	> 10 %
Gjeldsgrad	> 100 %	100 – 80 %	< 80 %

Formålet med finansielle måltall/handlingsregler er å synliggjøre hva som skal til for å ha en sunn økonomi over tid, og benytte dette som en del av beslutningsgrunnlaget i økonomiplan- og budsjettprosessen. Handlingsreglene har vært førende for Hurum kommunes arbeid med budsjettet.

- Resultatgraden brukes ofte som en indikator på kommunens økonomiske handlingsfrihet. Det er budsjettert med et netto driftsresultat over 1,75 % i hele planperioden. Med tanke på de store investeringene i årene fremover er det viktig og nødvendig at det settes av reserver i driftsbudsjettet som øremerkes disse investeringene. Rådmannen foreslår å overføre netto driftsresultat i 2018-2021 til finansiering av investeringen. Dette vil redusere låneopptakene og belastningen av renter og avdrag. Renter og avdrag øker i perioden og det er dermed nødvendig å redusere "buffere" og effektivisere i tjenestene for å budsjettere med et netto driftsresultat i tråd med vedtatte handlingsregler. Fokus på budsjettstyring og kontroll blir helt avgjørende for at kommunene samlet skal gå i balanse i årene fremover.
- Disposisjonsfondet til Hurum kommune vil ved utgangen av 2017 utgjøre 8,6 % av driftsinntektene. Dette er i tråd med vedtatt handlingsregel. Rådmannen foreslår å bruke 10 mill.kr. av disposisjonsfondet for å finansiere investeringer i 2018.
- Hurum kommunes utfordringer ligger i den økende lånegjelden. Balansen mellom kvalitet i tjenestene og evnen til å bære investeringene er en utfordring. Hurum kommunestyret har vedtatt at de økonomiske handlingsreglene skal være førende for budsjettarbeidet. Kommunestyret har samtidig vedtatt at de vedtatte investeringene i handlingsplanperioden 2017 - 2020 skal videreføres. Hurum kommunes gjeld dobler seg i planperioden. Lånegjelden er høyere enn vedtatt handlingsregel og en større andel av de frie inntektene må gå til å dekke renter og avdrag i planperioden. De store investeringene vil kreve effektiviseringer i driften i planperioden. Regjeringen påpeker også at det er nødvendig med effektiviseringstiltak for å kunne styrke tjenestetilbudet.

Økningen i gjeld medfører økte rente- og avdragsutgifter, selv om lavt rentenivå og bruk av minimumsavdrag har bidratt til å begrense kommunens utgifter. En stor andel av økningen av kommunens gjeld er gjeld som skal dekkes av husleie fra brukere (deler av omsorgsbygget) og gebyrer (selvkostinvesteringer).

Rådmannen foreslår å øke egenfinansieringen av investeringene ved å selge tomteområder og eksisterende helse/omsorgsbygg. Det er budsjettert med å selge tomter og bygg med totalt 130 millioner kroner i planperioden.

Kommunesammenslåing:

Kommunestyrene i Røyken, Hurum og Asker vedtok i 2016 kommunesammenslåing og opprettelse av ny kommune, «Nye Asker» fra 2020. Dette er et stort og komplisert prosjekt som involverer mange medarbeidere i alle tre kommunene. Hurum kommune må avsette tilstrekkelig ressurser i prosessen for å sikre en vellykket kommuneetablering som ivaretar intensjonsavtalens punkt om likeverdighet mellom kommunene. Samtidig skal vi drifte nåværende Hurum kommune på en god måte frem til 2020. Finansiering av prosjektet og frikjøp av personell skal i stor grad finansieres av prosjektet.

I tråd med vedtak i forbindelse med behandling av rapport på økonomi og handlingsplan 2. tertial 2017 ber rådmannen om en fullmakt til å disponere inntil 1. million kroner fra disposisjonsfondet. Dette vil gi rådmannen et handlingsrom til å løse løpende prioriteringsutfordringer og gjøre noen taktiske grep, for å sikre en god og tilstrekkelig deltakelse i prosjektet uten at dette får konsekvenser på innbyggernes tjenestekvalitet.

Rådmannen anslår at en stor andel av budsjettsummen vil gå til arbeidet med kommunens arkiv. Elektroniske arkivsystem (sak og fagsystemer) skal avsluttes, avleveres og skilles ut som historiske databaser. Elektroniske kopier av de avsluttede databasene skal klargjøres for avlevering eller deponering i depot på en måte som tilfredsstillere kravene til langtidslagring og framtidig dokumentasjon.

Rådmannen er påpasselig med å ikke pålegge og initiere nye prosjekter eller merarbeid slik at kommunens ansatte ikke blir overbelastet, men det er mye jobb fremover. Rådmannen vurderer fortløpende om noen tjenester kan overføres ny kommune før 2020 for å lette sammenslåingen.

Både folkevalgte og ansatte i Hurum kommune jobber for å levere gode velferdstjenester til kommunens innbyggere. Samtidig jobber veldig mange nå også med å forberede ny kommune fra 01.01.2020. Hurum kommune går en spennende tid i møte.